

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

716. An, & qualiter, dum provisio libera beneficiorum spectat ad Capitulum privativè, sive sede plena, sive sede vacante, vocandi sint Capitulares, etiam absentes, ad faciendam collationem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Quaestio 714. Quid sit circa beneficia resignata spectantia ad collationem solius Episcopi?

Respondeo: Capitulum Sede vacante, tametsi horum beneficiorum resignationes recipere possit, cum succedat Episcopo in iis, quae spectant ad jurisdictionem Episcopalem, & rectam Episcopatus administrationem, exceptis casibus à jure expressis, inter quos non est dicta receptio. Barb. juris Eccl. l. 1. c. 32. n. 96. citans Zerol. in pr. p. 2. v. Capitulum. §. 7. Riccium in pr. aurea resol. 243. Sbro. de off. Vic. l. 2. q. 7. n. 13. &c. Castrop. loc. cit. n. 15. citans Felin. & Abb. in c. cum olim. de maj. & obed. Azor. p. 2. l. 3. c. 36. q. 3. Garc. p. 11. c. 3. n. 235. Pavin. de potest. Cap. Sede vac. p. 2. q. 2. num. 11. & 12. Paris. de resign. l. 7. q. 23. n. 20. Non tamen potest beneficia resignata conferre. Barb. loc. cit. Castrop. loc. cit. citans Azor. Paris. loc. cit. n. 19. citans Jo. And. in Clem. ult. de rerum permutatione. gl. penult. Sunt enim haec duo diversa, conferre, & recipere resignationes, potestque ad unum spectare receptio, ad alium, etiam inferiorem, collatio. Paris. nu. 30. Castrop. n. 16. Estque interdictum Capitulo conferre beneficia spectantia ad liberam Episcopi collationem, qualia esse non desierunt, dum vacant per liberam resignationem non factam in manibus Papae. Neque magis necessaria est Episcopo talis beneficium provisio, quam si vacaret morte beneficiarii. Castrop. cit. n. 15.

Quaestio 715. Quid potestatis circa collationem beneficiorum habeat Vicarius Capituli Sede vacante?

Resp. primò generaliter, in hoc illum plus non posse quam ipsum Capitulum; quia quidquid habet jurisdictionis & potestatis, quae Vicarius Capituli, id totum habet vel à Capitulo, vel à Metropolitano, dum Capitulum negligenter designare Vicarium. Et in primo casu habet jurisdictionem à Capitulo, non autem à Concilio Tridentino, cum Concilium solum mandaret designationem Vicarii, & per hunc exerceri jurisdictionem Capituli. Castrop. p. 29. n. 5. citans Garc. p. 5. c. 7. n. 32. Barb. de potest. Episc. p. 3. alleg. 54. n. 180. Suar. tom. 5. in 3. p. d. 7. §. 3. n. 13. In secundo autem casu, etsi Metropolitanus independenter à Capitulo voluntate concedat Vicario potestatem & jurisdictionem, majorem tamen ei concedere nequit, quam communem & solitam concedi à Capitulo; quia Metropolitanus non aliam concedit jurisdictionem Vicario quam Capitulum. AA. paulo ante citati; uti etiam ex eo patet, quòd dum jus Capituli suspensum est ob censuram aliquam, ed ipso etiam suspensa & impedita sit jurisdictio hujus Vicarii, non secus ac contingit in Vicario Episcopi. Castrop. loc. cit. citans Barb. Quarant. Garc. loc. cit. nu. 32. & apud eum Suar. ubi ante. contra Ugolin. tab. 1. de cens. c. 10. §. 2. n. 4.

2. Respondeo secundò: à tempore, quo designatus est à Capitulo Vicarius, collatio necessaria, puta confirmatio electorum, & institutio praesentatorum, fieri potest, & debet per dictum Vicarium; quia in loco Capituli fungitur jurisdictione Episcopali transiente in Capitulum. Barb. juris Eccl. l. 1. c. 32. num. 62. & 63. Mandat enim Trident. sess. 24. c. 16. Capitulo constituere Vicarium, qui totam jurisdictionem illius administret, seu statuit modum, quo Capitulum, transiente in se juris-

ditione episcopali uti debet, nempe per Vicarium à se designatum, & non per se ipsum. Garc. p. 5. c. 7. n. 6. & 28. Castrop. cit. n. 5. Dum aliàs de jure communi non tenebatur Capitulum, Sede vacante, deputare Vicarium, sed poterat per se exercere jurisdictionem. Barb. loc. cit. n. 28. citans Sbro. de Vicario Episcopi. l. 1. q. 16. num. 9. Quarant. v. Capitulum Sede vac. n. 1. uti & administratio jurisdictionis intra 8. illos dies, quos habet à vacatione Sedis Episcopalis ad designandum Vicarium, residet penes totum Capitulum. Barb. loc. cit. nu. 29. citans prater declarationem expressam S. Congregat. de 19. Sept. 1620. Zerolam in pr. Episc. p. 1. v. Capitulum. §. 3. Quarant. in summ. bullar. v. Capitulum Sede vac. Riccium in pr. for. Eccl. post resol. 505. in notab. de materia Vicarii Capit. &c. Sed neque posse modò post Trident. juxta declarat. S. Congreg. Capitulum Sede vacante se intromittere circa administrationem jurisdictionis reservando sibi aliquid; sed debere totam hanc administrationem liberè Vicario relinquere, ait Garc. loc. cit. n. 25. Quamvis addat, id non servari in aliquibus Capitulis, quae solent aliqua sibi reservare, & negare Vicario. Et n. 30. quòd si tamen de facto Capitulum der Vicario à se constituto limitatum mandatum, reservando sibi aliqua, non posse ea à Vicario exerceri.

3. Respondeo tertio: quoad collationes liberae, quae aliàs competunt Capitulo, etiam Sede plenà, non poterit se magis immiscere Vicarius ille, quam Vicarius episcopi in collationes pertinentes ad eum; adeoque ad ea conferenda ad minimum egebit speciali mandato Capituli. Neque enim Vicarius Capituli ex sola designatione habet ulteriorem jurisdictionem, quam Vicarius episcopi; adeoque non accipit ed ipso potestatem ad ea, quae in Vicario Episcopi requirunt speciale mandatum; cum etiam Concilium statuens eligendum Vicarium, non statuit, quòd is omnem Capituli jurisdictionem aut potestatem habere debeat, ut Castrop. loc. cit. citans Quarant. ubi ante, q. 2. Pavin. de potest. Cap. p. 2. q. 10. n. 17. Barb. cit. alleg. 54. n. 158. Garc. à num. 29. contra Anton. Genuen. & Gut. apud Garc. n. 28. Neque etiam dicta collatio beneficiorum libera competens Capitulo ullatenus spectat ad jurisdictionem, ut dictum supra. Plura de constitutione & potestate Vicarii Capituli alibi; vide tantisper Castrop. cit. p. 29. Garc. cit. c. 7. à n. 6. Barb. juris Eccl. l. 1. c. 32. à n. 28.

Quaestio 716. An, & qualiter, dum provisio libera beneficiorum spectat ad Capitulum privative, sive Sed: plenà, sive Sede vacante, vocandi sint Capitulares etiam absentes ad faciendam collationem praebendarum, sive beneficiorum?

Respondeo primò: sunt vocandi, si id commode fieri potest, v. g. quia non sunt valde remoti, & commode accedere possunt; nisi forte consuetudo habeat aliud, nimirum quòd ad talia vocandi non sint absentes. Pirh. ad cit. de praeb. n. 71. juxta c. cum in Ecclesia. cit. eod. in 6.

2. Respondeo secundò: ubi dicta consuetudo non est, si non vocentur absentes, etsi valida sit collatio, modò duae partes Capitularium ex iis, qui praesentes esse voluerunt, & potuerunt, actu interfuerint, & major pars praesentium consenserit. Pirh. loc. cit. n. 72. citans Franc. in cit. c. n. 2. Absentes tamen illi non vocati agere possunt de contemptu,

D d 2 & ad

& ad illorum petitionem collatio sine illis facta irritanda est, quamvis etiam ii, si velint, collationem ratificare possint. Licet enim jus eligendi vel conferendi spectet ad canonicos tanquam ad collegium, & non ad illos ut singulos; cum jura Collegii seu universorum non sint singulorum, actus tamen ipse, scilicet eligere, conferre, sunt singulorum personarum, & exercentur à singulis jure suo singulari, ut sunt pars collegii. Secus est, si actus aliquis pertinet ad plures, ut ad Collegium, sive est communis, non ut singulis, sed universis; tunc enim non potest unus solus illum rescindere. Pirh. loc. cit. n. 72. citans Franc. Jo. And. Jo. Monach. & Anchar. in cit. c. cum in Ecclesia.

3. Respondeo tertio: quod si collatio beneficii non sit libera, sed necessaria, quia mandata est fieri certæ personæ à Superiore, etsi tunc Capitulares non vocati agere non possint de contemptu, possunt tamen agere contra rescriptum beneficiale impetratum, aut contra formam processûs, vel contra collatarium, ne per subreptionem vel indignus quis promoveatur ad beneficium; cum ex eadem ratione alios actus Capitulares, quod ipsis absentibus illegitimè facti sint, impugnare possint; quippe cum ipsorum tanquam membrorum Capituli intersit. Pirh. loc. cit. n. 73.

4. Respondeo denique: dum Superior mandat Capitulo aliquid, quod juris est, v. g. ut alicui Canoniatum conferat, fieri id debet à majori parte Capituli congregati, quia collegialiter perfici debet; si verò mandet, quod solum est facti, v. g. personam, cui contulit, installet seu mittat in possessionem, singuli Capitulares mandarum hoc seu gratiam jam factam, etiam aliis nolentibus, exequi possunt, etiam extra Capitulum. Pirh. cit. n. 73.

PARAGRAPHVS VI.

De collatoribus cæteris inferioribus, puta Collegiis, Monasteriis, Vniuersitatibus, Prælatibus, Regibus, aliisque Laicis; de existentibus in possessione conferendi, ubi de sequestro, conductore, excommunicato.

Questio 717. An, & qualiter competat Ecclesiis Collegiatis jus conferendi beneficia earundem?

Respondeo: de hoc actum sufficienter supra, ubi de potestate Episcopi conferendi beneficia in Collegiatis, vide Garc. p. 5. c. 4. à num. 58. Lott. l. 2. q. 21. n. 35. quid verò sit circa beneficia alia extranea eis unita seu incorporata, dicitur quæst. seq.

Questio 718. An, & qualiter Ecclesiis Regularibus & Monasteriis (idem tamen etiam est quoad alia Collegia, seu corpora Ecclesiastica) competat jus conferendi beneficia, præsertim Ecclesiarum sibi unitarum?

1. Respondeo primo: præter ea, quæ dicta sunt supra, ubi de constituendis Vicariis in parochialibus, item ubi de potestate Episcopi conferendi beneficia in Ecclesiis regularibus exemptis, vel non exemptis, potest Monasterio non solum competere jusp. ad Ecclesias faculares, seu beneficia secularia, nimirum vel ex donatione Laici patroni, vel ex proprio facto fundationis. Lott. l. 2. q. 12. n. 2. Laym. in c. sicut, de suppl. neg. Prælat. n. 7. in quo casu Monasterium nullos ex parochia reditus accipere potest, neque jus ullum sibi in presbyterum illius usurpare. Laym. ibid. juxta cit. c. sicut. & c. in Lateranensi, de præb. & c. unic. de Capellis, in 6. & c. sane 16. q. 2. Verum etiam, quamvis jus commune refragari videatur, ex jure aliquo speciali nancisci potest Monasterium jus liberè conferendi istiusmodi beneficia; cum hoc jus conferendi neque sit jurisdictionis, neque Ordinis Episcopalis. Lott. loc. cit. num. 5. juxta Clem. unic. de suppl. neg. Prælator.

2. Quinimo ex consensu ipsius Episcopi, vel Papæ acquiri potest Monasterio institutio non solum illa, quæ dicitur collativa tituli, cujus subiectum est beneficium; sed & illa, quæ dicitur auctorizabilis, & est concessio auctoritatis exercendi curam animarum, cujus subiectum est cura animarum, tamen aliàs supra utraque Episcopus fundet intentionem suam de jure communi per regulam generalem. c. omnes Basilicæ. Lott. loc. cit. n. 6. 7. 8. citans Abb. in c. de Monach. de præb. nu. 7. Et dum conceditur Monasterio ecclesia secularis sine populo in usus proprios (subsistente causâ, v. g. ut subveniatur egestati Religiosorum, juxta c. Diac. ni. d. 93.) poterit Monasterium, nisi ecclesia concessa fuerit collegiata, inde extrudere omne servitium secularium, Lott. loc. cit. n. 9. citans Anchar. in cit. c. de Monach. dum verò ecclesia cum populo conceditur Monasterio in ejus usus; teneaturque tunc Monasterium habere Rectorem seu Vicarium perpetuum; quia tamen cura populi seu animarum semper radicatur in Episcopo, Monasterium habebit quidem jus conferendi ecclesiam illam, illiusque regimen; sed non regimen seu curam animarum, utpote inabdicabilem ab Episcopo. Lott. num. 10. citans Gemin. in c. 1. & 2. de Capell. Monach. ne tamen illa regimina ita quodammodo annexa per diversos ministros præstentur, indutum est, ut Rector præsentetur per Monasterium, & instituat per Episcopum, non quidem institutione collativâ (utpote quæ spectabat ad ipsum Monasterium, & per quam Lott. videtur intelligere ipsam collationem tituli seu beneficii) sed auctorizabili. Lott. n. 11. de qua institutione auctorizabili ejusque effectu vide eund. l. 1. q. 35. ex n. 12. & q. 33. ex num. 99. Idem videtur velle Laym. in c. sicut, de suppl. neg. Prælat. n. 7. dum ait, quod si ecclesia quod ad temporalia & spiritualia (quod ipse vocat pleno jure) concessa est ab Episcopo, ita nimirum, ut ratione populi non sit exempta à jurisdictione Episcopi præsentandum esse Vicarium ab Episcopo examinandum & instituendum, idque, sive de cætero monasterium ipsum sit exemptum secun-